

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
VİRANŞEHİR DEVLET HASTANESİ

POLİKLİNİKLER

**T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ŞANLIURFA İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ
VİRANŞEHİR DEVLET HASTANESİ**

BAĞIMLILIK

- **Bağımlılık;** kişinin kullandığı bir madde, alkol, nesne veya yaptığı bir davranış (eylem) üzerinde kontrolünü kaybetmesidir.

Bağımlılık
aklı ve iradeyi
çalışmaz hale getirir.

- KontROLSÜZCE kullanılan her madde ya da gerçekleştirilen her davranış bağımlılık oluşturma riski taşır.
- Kişi bağımlılık gelişince engellenemeyen bir istek duyar. Her durum ve koşulda bağımlı olduğu maddeye ulaşmak için çaba sarf eder.
- Bağımlı kişi, zararını açıkça görse ve bilse bile bağımlı olduğu ürünü kullanmaktan vazgeçemez.

DSM 5 TANI ÖLÇÜTLERİ BAŞVURU EL KİTABINDA (2013) YER ALAN BAĞIMLILIK KRİTERLERİ ŞUNLARDIR:

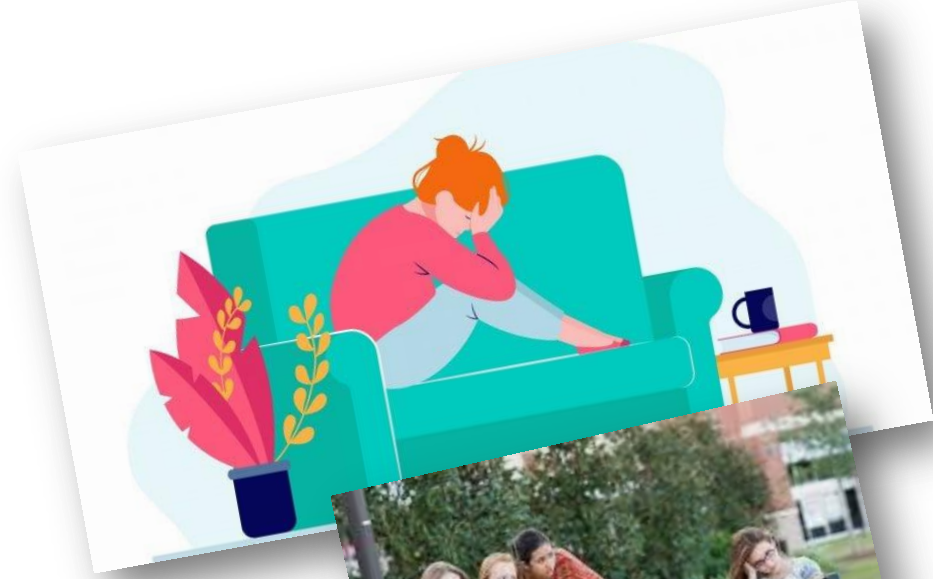
1. Tasarladığından daha uzun süreli kullanım
2. Geçmişte başarısız bırakma girişimleri
3. Zamanının çoğunu madde bulmak ve kullanmak için ayırma
4. Olumsuz etkilerine ve zarar görmesine rağmen kullanmaya devam etme
5. Madde kullanım isteği
6. Tolerans (kullanılan madde miktarının yeterli gelmemesi sebebiyle giderek artırılması)
7. Yoksunluk

- **Amerikan Psikiyatri Derneğine** göre insanların kimyasal veya davranışsal bağımlılıklar geliştirmesinde iyi hissetme, daha iyi performans sergileme arzusu etkili olur.
- Kimyasal bağımlılıklar çoğunlukla kişinin isteyerek maddeyi kullanmaya karar vermesiyle başlar.
- Birey bağımlı olma arzusuyla madde kullanmaya başlamaz; ancak maddeyi tekrarlayan biçimde kullandıkça madde kullanımını üzerindeki kontrolünü kaybeder.

- **Amerikan Psikiyatri Derneği** tarafından belirtildiği üzere bağımlılık durumunda beynin yapı ve işlevlerinde bazı değişiklikler ortaya çıkar. Bu değişikliklere bağlı olarak, kişinin duygu durumunda, düşünce ve davranışlarında bozulmalar görülür.
- **Beyin görüntüleme çalışmaları;** beynin özellikle yargılama, karar verme, öğrenme, hafıza ve davranışsal kontrol ile ilgili alanlarında bağımlılığa bağlı olarak sorunlar olduğunu gösterir.

İNSANLAR BAĞIMLILIK YAPICI MADDELERİ NEDEN DENER ?

- En sık karşılaşılan neden Meraktır.
- Sorunlarını çözebilmek veya unutmak
- Kendini ispat ve özgüven arayışı
- Toplumdan farklı olma çabası
- Dışlanma korkusu
- Özellikle gençlerde arkadaş baskısı
- Eğlenmek

nasıl ilerler?

Bir kereden
bir şey olmaz.

Bir daha
kullanmam.

Ben
bağımlı
olmam.

İstersem
bırakırım.

Bu meret
bırakılmaz ki...

Bırakmak
zorundayım.

Artık
bırakacağım.

Bıraktım,
bir daha da
başlamam.

BAĞIMLILIK

Bağımlılık Yapan Başlıca Maddeler

- SİGARA
- ÇEŞİTLİ UYUŞTURUCULAR
- UYARICI VE HAYAL GÖRDÜREN MADDELER
- UÇUCU MADDELER
- ALKOLLÜ İÇECEKLER
- REÇETE İLE ALINMASI GEREKTİĞİ HALDE DOKTOR KONTROLÜ DIŞINDA KULLANILAN İLAÇLAR

Bağımlılık
aklı ve iradeyi
çalışmaz hale getirir.

Bağımlılık Türleri:

- **Fiziksel Bağımlılık**, kullanılan maddeye karşı bir adaptasyon gelişmesine bağlı olarak maddenin varlığına karşı duyulan fizyolojik bir istektir.
- **Ruhsal Bağımlılık** ise kişinin duygusal ya da kişilik yapısı gereği, gereksinimlerini giderme amacı ile o maddeye düşkünlüğüdür.

BAĞIMLILIK ÖLÇÜTLERİ

- Bir kişide, aşağıdakilerden herhangi üçünün bulunması, bağımlı olduğunu göstermektedir.
- Tolerans gelişmesi (Kullanılan madde miktarının, aynı etkiyi sağlaması amacıyla sürekli arttırmak.)
  - Madde kesildiğinde veya miktarı azaltıldığında yoksunluk belirtilerinin ortaya çıkması
  - Madde kullanımını kontrol altına almak ya da bırakmak için yapılan girişimlerin sonuçsuz kalması
  - Maddeyi sağlamak, kullanmak ya da bırakmak için fazla zaman harcama
  - Fiziksel ya da ruhsal sorunların ortaya çıkmasına rağmen madde kullanımına devam etmek
  - Maddenin tasarlandığından daha uzun süreli ve yüksek miktarlarda alınması
  - Madde kullanımını nedeniyle sosyal, mesleki ve kişisel etkinliklerin azalması ya da tamamen bırakılması

BAĞIMLI GENÇLERİN ÖZELLİKLERİ NELERDİR?

Ani tepkiler veren
Saldırgan ya da asi davranışları olan
Her şeyi reddeden
Davranış bozukluğu gösteren
Çabuk heyecanlanan
İçe dönük olan
Fazlasıyla itaatkar olan
Yaşıtlarından aşırı etkilenen

TOPLUM BAĞIMLI DEĞİL BAĞIMSIZ OLMALI

BAĞIMLILIĞIN ZARARLI NELERDİR?

- Bağımlının kendine güveni azalır.
- Bağımlının kontrolü zayıflar.
- Bağımlının insani prensipleri ve değerleri yok olmaya başlar.
- Kullandığı maddeler bağımlının vücudundaki savunma mekanizmalarını yok edip bağışıklık sistemini zayıflatır.
- Bağımlının frengi, verem, AIDS, kanser, kangren, hepatit B ve hepatit C gibi birçok ölümcül hastalığa yakalanma riski artar.
- Kişide korku ve öfke, hafıza kaybı, nefes darlığı, ağız ve gırtlak kanseri, diş çürümeleri, kalp krizi, kalp atış grafiğinde düz çizgi, dış görünüşte bozulma (madde kullanıcılarında solgun bir cilt, kendileri tarafından oluşturulan derin yaralar gözlenir.) meydana getirir.
- Bazı maddelerin yoğun kullanımı iştahı azaltır. (Kullanıcılar âdeta bir iskelet gibi çok ince ve zayıf görünürler).

TEŞEKKÜRLER...